

بررسی و تحلیل تطور معقولات فلسفی از فارابی تا ملاصدرا

سید محمدعلی دیباجی^۱، زینب یوسفزاده^۲

چکیده

مسئله مورد بررسی در این نوشتار، معرفت‌شناسی معقول ثانی (بنحو عام) و بیان کیفیت صدق معقول ثانیه فلسفی (بنحو خاص) است. این مطلب در سایه بررسی و تحلیل نحوه «عروض» و «اتصاف» معقول ثانی فلسفی نزد حکمای بزرگ - فارابی، ابن‌سینا، سهروردی و ملاصدرا - مورد بحث واقع می‌شود. نتیجه بررسی حاضر نشان می‌دهد که وجه اشتراک تمامی این اندیشمندان پیشگیری از خطای معرفت‌شناسی در سایه تبیین موقعیت وجودی محکی عنده معقولات ثانی فلسفی در خارج است؛ اما هر کدام با توجه به اصول و مبانی مکتب خود، مسیر متفاوتی را در رسیدن به مقصد پیموده‌اند و در نهایت تحلیل هستی‌شناسی ملاصدرا از معقولات فلسفی، گامی بزرگ در جهت حضور این معقولات در خارج است که به دیدگاه اصالت وجود او منتهی می‌شود.

۱۰۵

کلیدواژه‌ها: عقل، عقل عملی، معقول ثانی، معقول ثانی فلسفی

* * *

۱. دانشیار گروه فلسفه دین و فلسفه اسلامی دانشگاه تهران؛ dibaji@ut.ac.ir

۲. کارشناس ارشد فلسفه و کلام اسلامی دانشگاه تهران (نویسنده مسئول)؛ z_yosefi84@yahoo.com

تاریخ دریافت: ۹۵/۷/۱۹ تاریخ تأیید: ۹۵/۱۲/۲۴

